

Den sag, som derefter foretoges, var:

Tredie behandling af forslag til lov om tillæg til lov nr. 145 af 28. april 1931 om jagten.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3436).

Der var til denne behandling stillet følgende ændringsforslag:

Af *landbrugsministeren*:

Til § 3.

1) Stk. 2 udgår.

Ny paragraf.

2) Efter § 3 indsættes som ny paragraf:

„§ 00.

Forsendelse og handel med hjerper og ryper er tilladt, uden at plombering er fornøden.“

De stillede ændringsforslag sattes først til forhandling.

Holger Eriksen: Jeg anbefaler de af landbrugsministeren stillede ændringsforslag.

Foged: Jeg vil også gerne på mit partis vegne anbefale ændringerne.

Landbrugsministeren (Smørum): Jeg takker de ærede ordførere for tilslutningen til lovforslagets gennemførelse i den ændrede form.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Ændringsforslagene (se foran)

vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 129 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive stillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov om forlængelse af skattefratagelsen i henhold til lov nr. 117 af 9. april 1933 om lempelse i beskattningen til staten af nyopførte bygninger.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3437).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 129 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive stillet statsministeren.

Den følgende sag på dagsordenen var:

Tredie behandling af forslag til lov om ændringer i lov om toldafgifterne m. m.

(Anden behandling findes i tidenden sp. 3438).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 128 stemmer.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive stillet statsministeren.

Man gik derpå til:

Første behandling af forslag til lov om ændring og forlængelse af lov nr. 210 af 23. april 1949 om regulering af bymæssige bebyggelser.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1885; fremsættelsen findes i tidenden sp. 3064).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Kai Jensen: Da det må siges, at loven om regulering af bymæssige bebyggelser har virket tilfredsstillende indtil nu, og da det også må være rigtigt, som boligministeren har sagt i sin skriftlige fremsættelse, at man ikke på nuværende tidspunkt har tilstrækkelige erfaringer til at kunne stille eventuelle ændringsforslag, skal jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag.

Paabøl: Også jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Gottschalck-Hansen: Det var ikke ligefrem med udelt begejstring, mit parti i 1949 medvirkede til vedtagelse af loven om regulering af bymæssige bebyggelser, da denne lov jo i visse tilfælde kunne, ja, måtte gribe generende ind i enkelte grundejeres naturlige rettigheder, et forhold, som mit parti selv sagt ikke kan billige. Når vi alligevel tog medansvaret for lovens gennemførelse, skyldes det to omstændigheder. For det første dette, at vi fandt det rimeligt og fuldt forsvarligt, at der fra offentlig side blev truffet foranstaltninger mod et fuldkommen planløst og vilkårligt byggeri i og omkring landets største byer, hvor den store udflytning finder sted og nye kvarterer skabes. Enhver kan se, at en vis samlet plan for byggeriet i disse områder er berettiget og påkrævet. Men en anden og vigtigere årsag til vor tilslutning var den kendsgerning, at der i loven blev nedfældet bestemmelse om, at erstatning skal ydes, såfremt en ejendom er sunket i værdi som følge af en byudviklingsplan.

Derved fik loven en mere ekspropriationsagtig karakter; erstatningsreglen gjorde den mere smidig, og der blev givet garanti såvel mod administrativ vilkårlighed som mod, at de mennesker, der bliver berørt af lovens bestemmelser, kommer til at lide urimelige tab. Man kan da nu også fire år efter lovens ikrafttræden konstatere, at loven stort set har virket tilfredsstillende og efter sin hensigt. Der er, som den højtærede indenrigs- og boligminister oplyser i sin skriftlige fremsættelse, gennemført byudviklingsplaner omkring byerne København, Aarhus, Aalborg og Odense, altså landets fire største byer, og i intet tilfælde har det været nødvendigt at gennemføre planerne ved særlig lov. Jeg

tillægger det stor betydning, at der har været denne overensstemmelse og harmoni mellem de interesserede parter, grundejerne og kommunerne på den ene side, byudviklingsudvalget og byplannævnet på den anden side. De problemer, der har rejst sig, er blevet klaret ad forhandlingens og kompromisets vej, og de grundejere, som har følt sig ramt, har haft adgang til at indanke deres sag for domstolene. Det kan således ikke være vanskeligt at anbefale det foreliggende lovforslag, der kun går ud på en simpel forlængelse og en minimal ændring, den sidste forårsaget af grundlovsændringen. Men da loven nu alligevel er til behandling i dette høje ting, er der et enkelt problem, jeg gerne vil henlede den højtærede indenrigs- og boligministers opmærksomhed på.

I lovens § 4, stk. 1, hedder det:

„En byudviklingsplan skal ved byudviklingsudvalgets foranstaltning hurtigst muligt offentligt bekendtgøres på den i vedkommende kommuner sædvanlige måde. . . .“

Det er jo meget godt med denne offentlige bekendtgørelse på sædvanlig måde; men der findes her i landet adskillige grundejere, som ikke bor på deres parcel eller i umiddelbar nærhed af det område, hvor en zoneinddeling har fundet sted, og som derfor ikke har naturlig mulighed for at blive gjort bekendt med den byudviklingsplan, der er blevet vedtaget. Sådanne grundejere har kun ringe glæde af den rettighed, der ifølge lovens § 14, stk. 6, gives dem til at indbringe sagen for domstolene inden 6 uger, hvis de først på et senere tidspunkt bliver klar over, at deres grund er placeret i en bestemt zone. Det ville formentlig ikke være noget ubilligt forlangende — så meget mere som der er tale om en eengangsforanstaltning — at en direkte meddelelse blev tilstillet de enkelte lodsejere. Når man ifølge lovens § 4, stk. 2, skal underrette landbrugsministeriet, statens ligningsdirektorat og de respektive kommunalbestyrelser om matrikelbetegnelserne på de ejendomme, der omfattes af en godkendt byudviklingsplan, må det også være muligt ved en skriftlig, direkte henvendelse til grundejerne, der jo dog ingenlunde er de mindst interesserede, at meddele, i hvilken af de tre zoner deres grund er placeret.

Jeg skal med disse ord anbefale, at lov-

[Gottschalck-Hansen.]

forslaget bliver gjort til genstand for en kort udvalgsbehandling, for at det problem, jeg her har omtalt, kan blive klaret, og jeg tilsiger på mit partis vegne lovforslaget en hurtig og velvillig behandling.

Kirsten Gloerfelt-Tarp: Også jeg kan anbefale, at vi vedtager det foreliggende lovforslag. I den tid, der er forløbet indtil nu, har man jo ikke indhøstet tilstrækkelige erfaringer til, at der kan stilles forslag om realitetsændringer.

Der er et spørgsmål, som jeg gerne ville have lidt oplysninger om — det kan jo gives i udvalget — nemlig hvorvidt ministeren kan sige noget om de samlede erstatningsbeløb, hvorom der er faldet kendelser i Aarhusegnen, hvadenten nu disse kendelser er indbragt for domstolene eller ej.

Alfred Jensen: Da forslag til denne lov for 5 år siden var til behandling her i tinget, kunne den kommunistiske gruppe ikke gå ind for det. Det skyldtes ikke, at vi er modstandere af ideen om planer for byernes udvikling, men det skyldtes, at der med hensyn til visse bestemmelser herskede nogen uklarhed, og der var et problem, som jeg bad om at få særlig besked om, nemlig hvorledes bestemmelsen angående ydelse af erstatning ville blive administreret. Vi har ikke noget imod, at den jævne mand, der som følge af sådanne planers udfærdigelse kommer til at lide tab, får erstatning; men vi vendte os imod, at grundspekulanter, der ville blive berøvet en forventet spekulationsgevinst, skulle have erstatning. Jeg bad dengang ministeren om at få en forklaring om, hvorledes denne bestemmelse ville blive administreret. Jeg fik ikke nogen forklaring, og derfor undlod vi at stemme for loven. Jeg ser ikke i de bemærkninger, der ledsager dette lovforslag, noget, der kan belyse, hvorledes grundspekulanter er blevet behandlet i den forløbne periode. Jeg kunne meget ønske, at denne side af sagen blev belyst, enten den så vil falde ud i den

retning, jeg har frygtet, eller den falder ud til det gode, og jeg anmoder det udvalg, der bliver nedsat, om at være opmærksom på dette spørgsmål.

Dernæst er der et andet lille problem, som jeg også synes man må kunne forvente at få lidt mere oplysning om, end der er givet i fremsættelsestale og bemærkninger, og det er spørgsmålet om, hvorvidt der i de inderzoner, der er tale om, har været tilstrækkelig jord for nybyggeri og arealer beliggende i de rigtige dele af bysamfundene. Det var som bekendt et af de problemer, de almene boligelskaber rejste i forbindelse med lovforslagets fremsættelse. Jeg synes, det har interesse ikke alene at få at vide, at loven stort set har virket godt udfra samfundsmæssige hensyn, men også at få detaljer om disse sager, og dernæst kunne jeg ønske, at man samtidig fik at vide, hvorledes opdelingen i de tre zoner har indvirket på jordpriserne i de områder, der må gøres til genstand for boligbebyggelse; heller ikke det er der givet oplysninger om her. Også den side af sagen anmoder jeg udvalget om at tage op til undersøgelse, og jeg beder så mindeligt, om man ikke vil lade de oplysninger og det materiale, der kommer frem, aftrykke i betænkningen, så man er i stand til at danne sig et skøn over dette forhold.

Endelig vil jeg gerne til slut rejse spørgsmålet, om man skal håndhæve bestemmelsen om, at de sommerhusbebyggelser og havehuse, der er tale om i mellem- og yderzonerne, ikke må bruges til helårsbeboelse. Jeg er ikke principielt tilhænger af, at folk skal henvises til helårsbeboelse i slige bygninger, men der er jo visse vanskeligheder med hensyn til boligforholdene, det kommer man ikke uden om; det er dyrt at flytte ind i det nye byggeri, der opføres, og det er vanskeligt at komme ind i det gamle. Jeg vil gerne, at man skulle se med noget mere forståelse på beboerne i de sommerhuse, der findes i mellem- og yderzonerne. Jeg rejser spørgsmålet, fordi det har betydning for mange af de dårligst stillede.

[Alfred Jensen.]

Vor stilling til lovforslaget vil afhænge af de oplysninger, vi måtte få ved anden behandling, men iøvrigt ser vi naturligvis med velvilje på et forslag af denne karakter.

Hans Hansen (Rørby): Det foreliggende forslag berører jo en mængde menneskers økonomiske interesser, det er i høj grad et spørgsmål om flytning af grundværdier. Mange mennesker har naturligvis købt grunde og bopladser, fordi disse var godt beliggende, men ved myndighedernes indgreb kan det let blive anderledes derved, at man giver byggeriet mulighed for at gå i en anden retning, end disse mennesker oprindeligt havde tænkt sig. Der er i hvert fald ikke noget at sige til, at forholdet har vakt en vis opmærksomhed. På den anden side synes det klart, at man må vise fremsynet med hensyn til byernes, især storbyernes, udvikling, og derfor var vi fra vor side tilhængere af det forslag, som i sin tid blev fremsat. Jeg synes også, man kan se, at loven har været administreret på en sådan måde, at der kun er god grund til at forlænge den uden ændringer.

Retsforbundet støtter derfor det foreliggende lovforslag.

Indenrigs- og boligministeren (Kjærboel): Jeg takker de ærede ordførere for deres tilslutning til lovforslaget.

Det ærede medlem hr. Gottschalk-Hansen ville gerne have en ændring i lovens § 4, sigtende til, at de enkelte ejendomsbesiddere direkte fik besked fra ministeriet, når der er truffet en afgørelse med hensyn til byudviklingsplanen. Det er et spørgsmål, som jeg finder det rigtigt bliver behandlet i et udvalg, idet jeg ikke helt kan overse virkningerne af en sådan ændring. I alle tilfælde vil det jo betyde mere administration, men det kan vi overveje i ministeriet. Er der mulighed for at imødekomme ønsket, har jeg ikke noget særligt imod det, hvis det da ikke medfører uforholdsmæssig stor administration.

Jeg vil gerne sige til det ærede medlem hr. Alfred Jensen, at det er ikke muligt endnu at danne sig noget skøn over størrelsen af det påståede erstatningsbeløb i de forskellige områder. I Aarhussegnen er der fremsat

ca. 25 erstatningskrav, ialt omfattende ca. 50 parceller, og i København er der ca. 300 erstatningskrav, men langt den overvejende del af disse er endnu ikke afgjort, så jeg er ikke i stand til konkret at nævne beløbet eller sige noget om, hvorledes det kommer til at ligge med hensyn til at imødekomme disse krav.

Det ærede medlem hr. Alfred Jensen spurgte, om der har været tilstrækkelig jord i inderzonerne. Efter min mening har man konstateret dette, og i det hele taget vil jeg pege på, at disse byudviklingsordninger — det gælder både København, Aarhus og Aalborg — i virkeligheden er blevet tilvejebragt ved forhandling mellem de forskellige kommuner og stort set i fuld enighed.

Hvad angår byudviklingsplanernes indvirkning på jordpriserne, kan jeg ikke sige noget; det har jeg ikke noget overblik over.

Og hvad angår bemærkningerne om de sommerhuse, der benyttes til helårsbeboelse, er det selvfølgelig rigtigt, at det kniber i mange tilfælde for de pågældende at finde en anden bolig. På den anden side er det ganske nødvendigt, at man i de fleste tilfælde håndhæver bestemmelsen om, at disse meget dårligt indrettede huse, i mange tilfælde rene skure, ikke bliver anvendt til helårsbeboelse, bl. a. af hensyn til kloakeringsforhold o. s. v. Jeg tror, vi bliver nødsaget til, så langt som der nu engang er mulighed derfor, at håndhæve denne bestemmelse, mindre af hensyn til selve bestemmelsen eller af hensyn til beboerne selv end af hensyn til den forurening, der kan finde sted ved sivebrønde og den slags, der mangler afløb.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Kai Jensen: Da der er udtalt ønske om udvalgsbehandling, skal jeg tillade mig at foreslå, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændringer i arveforordningen (arveklasserne).

(Første behandling findes i tidenden sp. 1043; udvalgets betænkning findes i tillæg B. sp. 249).

Udenfor betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, de stillede ændringsforslag og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under eet.

Ordføreren (Edel Saunte): På udvalgets vegne vil jeg gerne anbefale lovforslaget til vedtagelse med de ændringer, som udvalget har foreslået, og som er tiltrådt af justitsministeren.

Den væsentligste ændring i forhold til forslaget er en udvidelse af den legale arveret til at omfatte fætre og kusiner. Det viste sig i udvalget, at der var stor stemning for, at fætres og kusiners legale arveret skulle bevares, idet man var af den opfattelse, at slægtsbåndet i alt fald på landet var stærkere, end det høje justitsministerium havde tænkt sig, og man er derfor enedes om at medtage fætre og kusiner. Personlig vil jeg gerne sige, at jeg er bange for, at det vil forflygtige lovforslagets idé i nogen grad, fordi skifteretten i stor udstrækning foretager eftersøgning af fætre og kusiner. Men på den anden side kan en lettelse i skifterettens arbejde jo ikke opveje et personligt hensyn til arveladeren.

Udvalget er endvidere enigt om, at det vil kunne virke stødendé, hvis staten i alle tilfælde skulle overtage en arv, selvom arveladeren klart og tydeligt har givet tilkende, hvem han ønskede arven skulle tilfalde, blot fordi testamentet måske ikke er oprettet i fuldt legal form. Man har derfor ligesom arvelovskommissionen i sin tid ment, at det vil være rimeligt at indføre en dispensationsbestemmelse.

Endvidere vil jeg gerne nævne, at man i udvalget har drøftet spørgsmålet om, hvorvidt der kunne opstå fortolkningstvív med hensyn til § 2 i lovforslaget, og at man derfor rettede en forespørgsel til justits-

ministeriet vedrørende spørgsmålet om gensidigt testamente, for det er meget hyppigt, at der indføres den bestemmelse, at de legale arvinger ved den længstlevende ægtefælles død skal dele arven, således at legale arvinger efter den først afdøde og legale arvinger efter den sidst afdøde skal dele ved arvefaldet. Der er bilagt lovforslaget en længere redegørelse fra ministeriet, som udvalget i sin helhed kan tiltræde.

Det sidste spørgsmål, jeg vil berøre, er spørgsmålet om oprettelse af en arvefond, en bestemmelse om, at den herreløse arv, der tilfalder staten i henhold til denne lov, skal indgå til en bestemt fond. Det har ikke i udvalget været muligt at få oplysninger om, hvor store beløb der vil kunne tilgå denne fond, og det er der vel ingen der kan skaffe os. Arvelovskommissionen har i sin tid undersøgt, hvor store beløb der falder som legal arv efter 4. og 5. arveklasse og efter de arvinger, som nu ifølge lovforslaget skæres væk. Det har vist sig, at det drejer sig om et meget ringe beløb, 200.000—300.000 kr. årlig. Man må jo forvente, at dette beløb vil indskrænkes, når folk ved, at de er nødt til at oprette testamente, for at den person, som havde den legale arveret tidligere, nu skal kunne arve. Derfor er udvalget blevet enigt om, at man må vente og se, om der overhovedet kommer penge frem efter dette lovforslag. Gør der det, er vi enige om, at man må tage spørgsmålet op til drøftelse; gør der det ikke, ja, så sker der jo ikke noget ved, at man i øjeblikket ikke opretter nogen fond — eller rettere sagt: så når man en lykkeligere løsning ved ikke at oprette en fond. En fond uden penge er vist noget af det værste, man kan have.

Aksel Larsen: Det forekommer os ikke, at det eneste væsentlige ændringsforslag, der er fremkommet fra udvalget, er nogen forbedring af lovforslaget, jeg skulle mene tværtimod. Vi tror ikke, der er nogen grund til at lempe på den indskrænkning, der var forudsat ved lovforslaget, ved dette ændringsforslag om fremtidig at bibeholde arveretten for fætre og kusiner. Vi er også opmærksom på, at det i bedste fald vil give en hel del bryderier og kvaler, men på den anden side anser vi ikke spørgsmålet for så stort, at vi vil tage særstandpunkt —